

פ ר ו ט ו ק ו ל   מ.ס. 5

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום ג',
ב"ז בשבת חש"ל ד - 19.2.74, בשעה 10.00.

נ ר כ ח י מ - חברי הוועדה:

- י. קרובמן - היו"ד
- ע. אמוראי
- א. אפרת
- ש. ארליך
- מ. ארנס
- י. בדר
- י. בן-מאיר
- מ. ברעם
- צ. גרשוני
- ב.צ. חלפון
- ש. לורנץ
- א. מלמד
- ע. פיינרמן
- י.ש. פלומין
- ג. פת
- ד. קורן
- ח. קורפו
- נ. קצב
- ז. שובל
- א. שוסטק
- מ. שחל
- י. שערי

מזמנים:

שר האוצר פ. ספיר

- א. דברת - משרד האוצר
- מ. דיין - "
- ג. מורג - "

מזכיר הוועדה: א. קרשנר

היועץ הכלכלי לוועדה: א.נ. פלוג

ר ש מ ה : שולמית פרג

בסדר-היום: סקירת שר האוצר על מצב המסק.

היו"ר י. סרגמון:

אני פותח את הישיבה.

אני מקבל בברכה את חבר הכנסת שובל, כחבר ועדת הכספים. הוא היה בשליחות, לכן הוא לא בישיבה הראשונה של הוועדה.

כפי שסיכמנו בינינו, שר האוצר

יפתח היום בסקירה על מצב המשק. תהיה לנו ישיבה נוספת ביום ב' וב-18.3.74 תקציב שנת 1974/75 יהיה מונח על שולחן הכנסת. טוב אם יהיה בידור פנימי בוועדת הכספים על רקע התקציב.

אנו נשמע היום את סקירתו ודברי

הפתיחה של שר האוצר, ואחר כך נקיים בידור, והיו לנו גם סיכומי בידור על התקציב.

בבקשה אדוני שר האוצר. אני שמח

לראותך בוועדת הכספים.

שר האוצר פ. ספיר:

כמו תמיד, התקציב שאנחנו מכינים מבוסס על כל מה שקרה ב-1973, וכן

על רקע מחשבותינו לקראת 1974.

אני רוצה לציין, שתוך חודשיים-שלושה

עסקנו פעמיים בתקציבים של מיליארדים. פעם היה זה לצבי התקציב הנוסף, שהוא כבר נמסר מעל במת הכנסת. אני מביין שהוא נמצא כבר בדיון בוועדה. ופעם עקב התיבת לקראת התקציב הבא. אמנם זה מחליף שתי שנות תקציב, אבל המעבר הוא רציף. יש תאריכים לגבי 18 חודש עם תקציבים של כמה עשרות מיליארדים. כל זמן שזה

היה בידי אנשי האוצר, התהלכו סכומים שונים, וברגע שהנחנו את זה על השולחן, הרי ש-18 שרים - ח"י שרים - מנכ"לים ולשכות עסקו בזה, לכן זה לא אותם מספרים שהתפרסמו אתמול. זה 16 מיליארדים.

עכשיו אנחנו לא דנים על תקציב.

אבל אנחנו עשינו את הסדורים הדרושים ועמדנו בתאריכים על מנת שהממשלה תוכל ביום א' הקרוב, בשעה 8.00 בבקר, לקבל את הקריאה הסופית.

אני יכול להגיד, כי לאחר 5 ישיבות

של ועדת השרים לענייני כלכלה, וועדת שרים שנבחרה לדיון על תקציב הבטחון, ועוד ישיבות עם כל השרים - הרי זהו התקציב הכי טוב שיכולנו לתת בנתונים שאנחנו חיים בהם. מה שנתנו לפני שבועיים, היו אלה מחשבות בלבד. היתה בזה עוד ועדה - ועדת גבתי - שיש לה כבר מסורת בענין זה, שהיא גם כן עסקה בזה.

עד 18 לחודש מרץ אנחנו מקווים

לסיים את המלאכה. עוסקים בזה תוך מאמצים מרובים 30 איש, אשר רובם צנחנים, טנקיסטים ועוד. אם ייראו אורות באוצר בשעות הלילה, אז שידעו כי עוסקים בהכנת החומר לדפוס.

מכל מקום, הדיון הגנרלי יהיה

מ-18 למרץ עד 25 למרץ, ואז יוכלו ללמוד את החומר. בשבוע הראשון יהיה הוויכוח הגנרלי. ביום ה' נציע להעביר את זה לוועדה כדי להחליט על תקציב של רבע שנתי, או של השנה של עכשיו, לפי תקציב 1973/74. זו תהיה הפרוצדורה. ומראשית מאי עד סוף יוני, יובא עוד תקציב רבע שנתי. יהיו בודאי דברים שיהיו כתובים בדברי ההסבר של התקציב, אבל זה יהיה מאוחר עד שיוכנו הדברים. לכן אומר כאן כמה דברים.

למשק בעולם, ולא רק בישראל - אתמול

היה אצלי ראש האופוזיציה, לברנט, ולפני שבועיים היה אצלי גם רוקפלר -

שר האוצר פ. ספיר:

והם אמרו מה שיש ומה שנעשה. יש אנשים שמעריכים את השנה מבחינה כלכלית, למה שהיה ב-1913 ברוסיה.

כל הדברים הללו הולכים בשלושה מישורים שלא נפסקים: מחיר החיסה קפץ למעל 200 דולר, במקום 60 דולר לטונה; בסוכר קרה דבר פנטסטי - טוב שערך השטרלינג ירד, ויש פיחות של 22%, כי אם לא אז זה היה 700 דולר במחיר החדש. כיום מחיר הסוכר הוא 500 דולר לטונה. לעומת זה, פרי ההדר קבל מכה גדולה. וזה עדיין לא נגמר. על כל פנים, אנחנו עושים כך שהסוכר נמכר אצלנו בפחות מ-500 דולר לטונה.

הענין השני, שהוא בבחינת זוועה, הוא ענין הדלק. אינני רוצה להגיד מה קרה. אבל אני מכיר מדינה אחת שמקבלת 19 מיליארד דולר עבור הדלק. אנחנו קונים דלק לחצי שנה. המחיר השתנה. חוץ ממדינה חשובה זו, איש אינו רוצה למכור לנו דלק. אנחנו מנסים עכשיו לפתוח איזה סדק בשתי מדינות דרום אמריקניות. אך הם בוראי יצטרפו לאותו קונצלסיום שהעם מייצר אותו.

באשר לאירופה - קראתי היום שמדינה אחת רוצה למכור זהב; אנגליה מחפשת 7 מיליארד דולר כדי לכסות את גרעונותיה בדלק. עבור 8 מיליון טון, שזה הפרש - בעד החצי הראשון אנחנו לא משלמים, ורק חצי מהחצי של הפרש אנחנו משלמים. זה הפרש מ-500 מיליון דולר.

הענין השלישי הוא, הפיחות המתמיד של יפן וכל אירופה במטבעות.

אני יודע מוסד מכובד מאד שהחליט לא להחזיק כאן כספים בדולרים, לכן הוא הוציא את הכסף כדי לקבל רבית במאוקים. אתמול ראיתי את האיש, הוא מתהלך עם צער עמוק. אמרתי להם: קחו את הכסף. הם אכן לקחו את הכסף, והם הפסידו 2-2 1/2 מיליון דולר. זה קרה לי כך עם הטכניון לפני כמה שנים.

היהודי הזה הנו שמינית של יהודי. נכדיו בולם לא יהודים. הוא נתן כסף לטכניון, והם השאירו כאן בישראל 3-4 מיליון דולר עבור העסק הזה. על כל פנים, המשק מושפע מדברים אלה. ועוד 6 מיליון דולר בסחר חוץ - כל הדברים הללו הנם בלי יום הכפורים.

השנה היוצאת - שנת 1973 - הורשה לנו שורה של בעיות כלכליות, שיש להן השלכות שהן מעבר לתחום הכלכלי. אין זה סוד שאנחנו נצטרך לשלם בשנת 1974 - וגם בשנים שאחריה - חלק ניכר של מחירי המלחמה. תזכרו, רבותי, שהתקציב שלנו לבטחון בשנה זו שנצמרת בעוד 39 יום, הסתכם ב-6 מיליארד ו-200 מיליון לירות ודולרים. זה קפץ ל-9.5 --- (הי"ר י. קרגמן: עכשיו אנחנו יכולים להוסיף עוד מיליארד). במיליארד כבר דנתם.

זה לא סוד שנתקציב החדש - שהוא 14.5 מיליארד לירות - יש קשר ישיר עם המלחמה. ואני לא מדבר על נזקי מלחמה הבלתי ישירים. אלא אני מדבר על הוצאות ישירות של המלחמה. אני מעריך את הסכום הנצטרף ל-14.5 מיליארד לירות, ושיש שם עוד כמיליארד לירות לפחות חוץ מהנזק בתל"ג.

שמעתי, כי במגעים האינטנסיביים שהיו לנו במשרד הבטחון, שהמשרד התחיל לפל עוד ביולי בתקציב של 7 מיליארד לירות, ועכשיו חידשנו את הטיפול בראשית דצמבר.

ממש ברגעים האחרונים נאמרו לי 2-3 דברים חדשים: אחד שמעתי שהוא כבר על שולחן הוועדה לעניני בטחון - כי בחוץ 700 מיליון לירות עבור חיזוק מקלטים. זאת אומרת, לפי הנורמות החדשות צריך לחזק את החלק של המקלטים בשטחים מסויימים. זה פלוס כמה דברים.

שר האוצר פ. ספיר:

אומרים לי ש-90 מיליון לירות צריך באופן קונקרטי. ביום ו', כאשר שמענו על יחסי הנשק בינינו ובין ארצות ערב, וזה לאחד שביום א' שעבר שמענו מה שיש בארצות ערב - אז תמיד הלב מתכווץ. ביום ו' שר הבטחון נתן הרצאה על כך. אם יש להם פי-שלושה, אז שר הבטחון העיר 3 הערות - הוא אמר שצריך מיד לבצר את שני בתי הזיקוק, וכל הבריכות וכל תחנות החשמל כנגד ה"סקאד". זה נקרא "אנטי-סקאד". אני קורא לזה יום הכיפורים שלנו.

ואין זה כל התקציב, וכל מה שאנחנו הולכים לקנות כתוצאה מהמלחמה ולהחזיק הכל גם בשנת 1975. התקציב הבא, אם אינני טועה, יהיה לפחות של 600 מיליון דולר, וזה עוד מה-2.2 מיליארד דולר שקבלנו.

מכל מקום, אני מעריך שתקציב הבטחון הבא לא יהיה פחות מהתקציב הזה. זאת אומרת, של-6 מיליארד אנחנו לא נחזור.

הגידול הריאלי בצריכה הבטחונית היה של 80% בשנת 1973, וב-1974 יגדל ב-40% נוספים. כלומר, גידול של כ-120% במשך שנתיים. אמרתי, כי בשביל זה צריך צבא אחר. יש כך וכך שמשרתים בצבא קבע, אז צריך להוסיף עוד 5000 איש שם. גם אם זה כולל בעלי דרגות אחרות. אלה הם אנשים שחשורים למשק. שכרם של אלה הוא מכובד על יד השולחן הזה. המצב מסובך עוד יותר כאשר הגידול הזה מתחלק בין דולרים ללירות. פה, בארץ, יש לזה תפקיד כפול אם זה 209% בגידול הנומינלי לעומת 1972. זה הולך ומסתבך. אם אנחנו מדברים על דולרים, אז אני חושב שכאשר אני קורא מספר אנשים, אז אני רוצה לתת להם ליהנות מהפסק - שהם תמימים או סטוטטמים. אם אני רשעים, אז זה יותר גרוע.

זאת ועוד: צריך להקטין את הצריכה במטבע חוץ. הייבוא בדולרים, גם של מטנה - זה אחר כך נקרא העברות חד צדדיות. יש ייבוא בטחוני של מיליוני לירות. ב-1973 הייבוא הזה הסתכם ב-1.670 מיליארד לירות, וב-1974 - 1.950 מיליארד לירות. גם 1.670 מיליארד לירות של 1973 מגדיל את החוב, את "הפצע". יש ייבוא ישיר של 1.500 מיליארד לירות, ויש גם ייבוא עקיף, יש לנו תעשייה צבאית, יש תעשייה של "שולתם", יש עובדים, יש בתי חרושת, וכל זה עלה ל-450 מיליון לירות. היו לנו שני ימי לחימה, חוץ מיום הכיפורים - אף אחד מאתנו איננו חכם. אמרנו להכפיל, וההכפלה הזו עלתה לנו 2.5 מיליארד לירות.

אחוז ההוצאות של הבטחון מהתוצר ב-1973 הוא 48%. זה כבר שוכם. בינתיים, לפני המסלטים החזקים - 36%. אני רוצה להדגיש עוד פעם, שאנחנו הורדנו להם קצת. אבל זה בינתיים.

המטבע הישראלי זה גורם אינפלציוני. לדברים האלה יש משמעות. אילו אפשר היה לגמור אותם על יד שולחן, היה בסדר. אבל זו אמת, יש גידול מהיר, ויש ירידה במטבעות חוץ. המספוא, למשל, עלה בזמן האחרון בשני דולרים.

אני רוצה להזהיר מפני דיבור חדש לגבי ירידה של רזרבה במטבע חוץ. זה שנתיים-שלוש - הייתי אומר שזה לא לפרסום - הגענו למסדים כאלה שזה יחד מסתכם ב-2 מיליארד ו-300 מיליון דולר. זה לא הולך ילד. לכן, כאשר משלמים עכשיו בעד הדלק הק בשני בנקים בעולם - "צ'ס מנהטן" ובנק עולמי - בשביל לקנות דלק, אז כל הבנקים שלנו אינם שווים. כמובן שהם משלמים עוד בעד דלק, וזה יורד במטבע חוץ. על כל פנים; הקו האדום הוא שמסלמים 500 מיליון דולר. אז יש "קומפניה" חדשה, וזה אומר על 2 מיליארד. יש התחרות בדיבור. כרצוני להדגיש ולומר כי הדיבור הזה איננו לטובת המדינה וגם לא לטובת תושביה. כל מי שמדבר על פיחות, או שיש לו אינטרסים וכו', זה מילוף של ביטול טובסידיות. לולא עשינו את זה, לא היה גרום אחד של שוכר.

שר האוצר פ. ספיר:

לפני כחודש ימים אמר לי השד
נהלב שלא יהיה לנו פוטר, כי אנחנו משתמשים ב-24% של הפוטר. הכוונה
לעקרות בית ישראליות, כולל הערביות. כל מה שהיה, היה. פייחות,
אם זה פייחות אמט. הגדלת הטובסידיות, ככל שנגדיל היה כאין וכאפס.

לכן אני אומר שפייחות זה ויכוח

לגיטימי.

מה יהיה הגרעון במטבע חוץ
שאותו אנחנו מעריכים? - שך הכל גרעון היה ב-1972 של מיליארד דולר.
ב-1973 הוא מגיע ל-2.5 מיליארד דולר. שלמו הפרש של 1.2 מיליארד.
אני הייתי כותב 1.5 מיליארד. ב-1974 הוא יסתכם ב-3.120 מיליארד דולר.

כלומר, הגרעון השוטף במאזן
התשלומים, עם פחורות ושירותים, היה ב-1972 1 מיליארד דולר, וב-1974 -
3 מיליארד דולר.

החוב הלאומי היה ב-1972 1.5 מיליארד
דולר, וב-1974 - 5.6 מיליארד דולר. שליש מזה קהיה חוב.

החוב לנפש מסתכם ב-1690 דולר.
כבר השנה, ב-1974, אנחנו צריכים לשלם על חשבון החוב 800 מיליון דולר.
ב-1975 זה יסתכם ב-1 מיליארד דולר. יש בזה גם רבית, כי גם האמריקנים
סקבלים רבית, והיא מסתכמת ב-340 מיליון לירות לשנה. אני מתכוון
לחוב החיצוני. חוב, ככל שהוא יותר ארוך, נעשה יותר "צעיר", ואז
צריך לשלם יותר.

בדלק אנחנו מוסיפים לעומת 1973 או
1972 - 1.8 מיליארד דולר.

אנחנו לא סקבלים דלק מפעודיה.
מ-1.30 דולר ב-1972 זה עלה עכשיו, ואנחנו משלמים כיום 16.5 דולר
עבור דלק. יש אומרים שהתוצר הלאומי בארצות אירופה לא יעלה ולא
כלום. אצלנו השנה אנחנו מרוויחים 5%.

יש להם קשר על הייצוא. יש להם
קשר על מה שיקנו. אני אפילו לא בא להציע שנעשה מה שעושות מדינות
הגונות, כי יש לנו שם בינלאומי חזק. גם את הזהב וגם את הדולרים
מוכרים ברחוב לילנבלום. את הדולר מוכרים שם ב-5.30 לירות.

לפני מספר שנים קבלנו את השכמת
חברי הכנסת בדר, קרגמן, צור, יוסף שפיר הסנאט, לתת להם לרוץ.

מפעודרות בעיות מעבר מסוב חירותם למצב
רביעה. היו 600 אלף מבווייטים. מספרם ירד ל-130 אלף, ועוד ישתחררו
עוד למעלה מ-60 אלף איש.

התקציב שלנו שכונס בתיאום עם אנשי
הצבא על 40 אלף זאת אומרת, 100 אלף איש. עוד 5 במאי יחזרו
רבע מיליון, ואולי עוד יותר מזה.

אני רוצה שיהיו לנו הפרופורציות
הנכונות בענין הוצאת הבטחון. 2.5 מיליארד דולר על 1 מיליארד לירות -
החלק המכובד מזה הוא בשני מקומות, שהם מטעלים של מרד הבטחון - הכוונה
לתעשייה האוירית ותעשייה הצבאית. בתעשייה הצבאית הכל מבנון.

כאמור, אנחנו מוציאים 7.5% במקום.
אם אינני טועה, גבן בשנה 750 מיליון לירות במקור - א) יש כבר את הכסף
ביד; ב) זה נותן קונטרול. אתה מחזיק את האנשים, וזה מחזיק אותך.

אומרים שיש האטה בתעשיות שמייצרות מוצרים בני-קיימא. ראיתי הזמנות ב"אמקור". ראיתי את מספר המקרים שהוזמנו ב"אמקור".

מה הן המטרות שלנו, כלכלית וחברתית ב-1974? - אנחנו צריכים להמשיך לקלוט את העליה שבאה אלינו. בחורף באים פחות. אכן קיימות בעיות של קליטת עליה. אחוז הנושרים בווינה גדל בחודשים האחרונים.

- תשומת לב מיוחדת ניתן כאשר נדבר על התקציב לגבי שיכון לזוגות צעירים ולחיילים משתחררים. אני רוצה להדגיש פה כי אנחנו עובדים עם מרכז הקבלנים למען ויסות הבנייה. את החשבון צריך לעשות ב-1 באפריל. אם אנחנו צריכים להקים 50 אלף יחידות דיור, וטרם התחלנו בבנייה, הרי שזה מראה כי יש ירידה של 72% התחלות. לכן זה חמור מאד, וזה כבר מצלצל בפעמונים גדולים.

יש לי פה חומר על המשך הטיפול בשכבות מעוטות ההכנסה. יותר מאוחר אקרא בפניכם את הטבלה שיש בעניין זה.

האוכלוסיה בסוף 1974 תהיה בת 3.420 מליון. 2.9 מליון יהודים, אם יבואו 60 אלף עולים ברוטו.

אנחנו מניחים, כן מיתון, לא מיתון, תעסוקה מלאה תוך התגברות מהירה יחסית עם שחרור החיילים. אנחנו מוכרחים לעורר את ענף הבנייה. מספרים נתתי. אני יכול להגיד, וזאת לפי מה שאני קורא תקציב גרעוני, במשך השנים שטיפלתי כשר האוצר ושנתיים לפני כן כמנ"כל משרד האוצר - שחתרנו לתקציב מאוזן.

דולרים שמקבלים מאמריקה גורמים לאינפלציה. זו נזילות גדולה.

אמרתי, שהתקציב שהגשנו אותו, מאוזן לפי המושגים של השנים שאתן עברנו. מה יהיה? - אינני יכול להגיד.

התחזיות: גידול במספר המועסקים: גידול במספר המועסקים - 1.1%; התוצר הלאומי יסתכם בקרוב ל-50 מיליארדים ליי במחירים שוטפים; ההכנסה הלאומית לנפש - 11 אלף ליי אם אחשוב לפי 5 ליי הדולר, וזה גם כן קרוב ל-2000 דולר. צ"אד, הודו, פקיסטן, דהומי ועוד, וישראל עם 2000 דולר לפי שער לא רשמי. לך ותסביר את זה. מכל מקום, הצריכה הפרטית צריכה לרדת. ממה?

קודם כל אקרא בפניכם כמה פסוקים מתוך החומר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מ-25.1.74 (מצטט):

"בצריכה הציבורית נרשמה ב-9 החודשים הראשונים (עד 1 באוקטובר) של שנת 1973 ירידה של 2½% במחירים קבועים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. זאת, בהמשך לצמצום שחל בצריכה הציבורית בשנת 1972 (4½%) לאחר עליה של 2½% בשנת 1971."

עכשיו אקרא על מה שקרה בצריכה הפרטית:

"בצריכה הפרטית חלה באותה תקופה - במשך השעת החדשים הראשונים של 1973 - עליה של 13½% (כ-10% לנפש) במחירים קבועים, שהינה גבוהה בהשוואה לשעורי הגידול ב-4 השנים האחרונות (3½% לנפש במוצע לשנה)."

ועוד: "התפתחות זו מבטאת, כמו בשנתיים האחרונות, את הירידה בצריכה הבטחונית שהושפעה בעיקר המירידה בייבוא הבטחוני. לעומת זאת נמשכה ההתרחבות בצריכה הציבורית האזרחית והיא עלתה באותה תקופה ב-1973 ב-12%, במחירים קבועים, לאחר עליה של 8½% בשנת 1972 ו-5% בשנת 1971.

יצוא סחורות ושירותים (כולל תמיכות) עלה בחשע החודשים הראשונים של שנת 1973 ב-10% במחירים קבועים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - לאחר עליה של 12½% בשנת 1972.

זאת ועוד: "המקורות והשימושים במקורות":

"המקורות שעמדו לרשות המשק - התוצר הלאומי (והייבוא) עלו ב-31½% במחירים שוטפים בחשע החודשים הראשונים של שנת 1973 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בחשע החודשים הראשונים של שנת 1973 עלתה הצריכה הפרטית במחירים קבועים ב-13½% - כ-10% לנפש) בהשוואה לתקופה המקבילה בשנת 1972 - זוהי עליה גבוהה בהשוואה לשעורי הגידול השנתיים שהתקבלו בכל אחת משלוש השנים האחרונות: ב-1972 עלתה הצריכה הפרטית לנפש ב-5%, ב-1971 ב-2% ובשנת 1970 היתה יציבות בצריכה לנפש.

יש לציין במיוחד את העליה הניכרת ברכישות של מוצרים בני קיימא על כל מרכיביהם. בסך הכל עלו מוצרים אלה במחירים קבועים, ב-33½% בהשוואה לגידול של 15% בשנת 1972. בריהוט נרשמה עליה של 25%, בציד למשק הבית (מקררים, מכונות כביסה, תנורי גז וכו') עליה של 34% ובכלי רכב - 51%.

יש לציין שאף הרכישות של מקלטי טלוויזיה (הכלולים בציד למשק הבית) עלו במידה ניכרת - 22%-23%, לאחר מגמה ברורה של ירידה ברכישות בשנים האחרונות (בשנתיים האחרונות ירדו הרכישות ב-30%-35% ממוצע בכל שנה).

ב-9 החודשים הראשונים של שנת 1973 בהשוואה לתקופה המקבילה ב-1972 נרשמה עליה של 22½% במחירים קבועים, בצריכת הנעלה, הלבשה וחפצים אישיים לאחר עליה דומה בשנת 1972.

את הדברים הללו אמר ד"ר סיקרון. וכל זה מחושב לנפש. ב-1974 צריכה להיות הורדה, ואם תהיה הורדה, אני לא יכול לדעת.

אני ממשיך לצטט: "באותה תקופה חלה, בצריכת המזון, עליה גבוהה מזו שנרשמה בשנתיים הקודמות - 3½% לנפש לעומת 3% ב-1972 ו-1½% ב-1971. בין המוצרים שחרומו לעליה זו היתה בולטת, יש לציין את הבשר ומוצריו שצריכתם לנפש עלתה ב-8½% - לעומת 4% לנפש בשנת 1972. עליה זו נובעת בעיקר מהכפלת הצריכה של כבד קפוא ומגידול של כ-8% בצריכת בשר העוף, בו בזמן שבצריכת הבשר הטרי על סוגיו השונים נרשמה במוצע ירידה של כ-3% בצריכה לנפש."

עכשיו אקרא על הכמויות: בקמח יש עליה - 417 אלף טון במקום 365 טון בשנה קודמת. זו עליה של 17% או 19%. יש לציין כי האוכלוסיה גדלה ב-3.5%;

בסוכר יש עליה - 213 אלף טון במקום 183 אלף טון; מרגרינה - 33 אלף במקום 27 אלף; שמני מאכל - 48 אלף במקום 42 אלף טון; קפה - 7000 במקום 6500 טון; חלב בקר לשתיה - 183 במקום 179 מיליון ליטרים; ביצים - 1006 במקום 987 מיליון יחידות; בשר עוף - 134 אלף במקום 120 אלף טון; בשר טרי - חשבתי שאולי ירד, אבל לא. בשר קפוא - 37 אלף במקום 36 אלף טון. (קורא את הפירוט) את זה רצייתי להדגים לכם. זוהי רמת החיים בשנת 1973 של המוני בית ישראל, שעליהם נאמר כי לא היה להם מה לאכול. ואני לא מדבר על מוכי גורל, מקבלי סעד. אם כן, מניין לקחו את הכסף הזה?

אקרא בפניכם עוד נתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מינואר 1974, שאינם לפרסום, לגבי מה שהיתה ההכנסה. אני

רק קורא את החומר שיש לי. למעשה, לא ידעתי שהצריכה הפרטית לנפש גדלה ב-10%. אני חושב שלא היתה כזו אף פעם.

משפחות שיש להן הכנסה של עד 6000 ליי מהוות 5.5%. אגב, 5.5% היה במלחמת ששת הימים. המלחמה, עם ההוצאות והתקציבים - כולם קפצו; משפחות בעלות הכנסה של עד 8000 ליי מהוות 6.3%; משפחות בעלות הכנסה מ-8000 עד 10 אלפים ליי - ירד האחוז שלהן מ-14% ל-10%; ופה מתחיל הנביא לבכות - מ-10 אלפים עד 12,5 אלף ליי עלה האחוז של משפחות אלה מ-10% ל-15%; מ-12,5 אלף עד 15 אלף - עלה האחוז מ-8% ל-15%; מ-20 אלף עד 25 אלף - עלה האחוז מ-3.5% ל-12.4%; מ-25 אלף עד 30 אלף - גם כן עלה מ-2.6% ל-7.5% --- (ע. אמוראי: גם כן במחירים קבועים?) אין לזה משמעות. אולם יש לזה משמעות לכל אלה שעולים על ~~במחירים קבועים~~ שהמוני ישראל יורדים ברמת החיים.

מ-30 אלף ליי ומעלה - האחוז של משפחות אלה עלה ב-14%. אם יש 1000 איש שאפשר לגזום אצלם חצי מיליון ליי, הרי שאני מוכן להיות הגוזם.

30 מיליארד ליי עלו הוצאות המלחמה. לקח לי חודשים עד שהעליתי את הסכום הזה על דל שפתי.

(א צריך לשלם; ב) יש ממה לשלם. זה מתחלק בין 20 סוגים שאני יכול למנות כאן. לכל אחד מהעיתונים, כמו: פיגרו, לה-מונד, ניו-יורק טיימס ועוד, יש שבע סוכנויות.

הייתי בראש פינה, ראיתי שמבקשים אומנים. אחר כך, המנהלים למיניהם. זה מצוי גם בחברות ממשלחיות, הפקידות, הבנקאים. יש להם חוזה לשנה. מכינים את המאזן. דרגות שכר הכי גבוהות. ראיתם אתמול את הימאים, את קציני הים? הם משלמים כך זה 25 שנה. אתם יודעים מדוע הייתי בעד ביטול ענף הנוסעים? אני לא מאשים אותם.

אחרי זה, הרופאים - שיאריכו ימים. הם שואלים: "עם קבלה, או בלי קבלה?" צ'יקים הם אינם מקבלים. יש דמעות אמת, אז יזילו אותן על קבצנים --- (היו"ר י. קרגמן: מעוטי יכולת, ולא קבצנים). על מעוטי הכנסה הוספנו להם בשנה שעברה. אני אפילו לא אוהב לומר "אדם קטן", או "אדם בעל הכנסה קטנה".

על כל פנים, זוהי התמונה של מדינת ישראל עם שלושה חודשי מלחמה. עד 1000 ליי - 37%. מי פתי ויאמין? בת יוצאת לעבוד במשך 4 חודשי קטיף. אני שמח לראותם.

יש עוד 120 אלף משפחות שמקבלות פיצויים מגרמניה שחופשיים ממש. יש חלק שחי מזה. יש גם פנסיונרים. זה מתחלק. את כל הרוטשילדים אני מכיר, ואני לא מקנא בהם.

אמור אמרתי כי מזה צריך לרדת בשנת 1974. נוסף לזה, היה ויכות עם הבנקאים, ולאחר מכן זה עבר לאוצר. היו דעות שונות. היו כאלה שאמרו שלא צריך בכלל, ולהפתעתי מצאנו שחסכו 120 אלף משפחות חסכו חצי מיליארד ליי בתכנית חסכון 4000 ו-6000. אני לומד דברים. לכן אני מתקומם מהדיבור הזה, משום שישנם אנשים שהם בעלי הכנסה נמוכה.

זה לא 120 אלף משפחות. אלה הם פקדונות. כפי שאמרתי קודם לכן, בשנת 1974 יצטרכו לרדת ברמת החיים.

מה נתנו לילדים מ-1.4.70 לעומת 1.1.74?

משפחה עם ילד אחד נתנו 12.5 ליי, ועכשיו זה 46 ליי; עם שני ילדים - 30 ליי, ועכשיו זה 92 ליי; עם שלושה ילדים - 47 ליי, ועכשיו זה 153 ליי; עם ארבעה ילדים - 60 ליי, ועכשיו זה 259 ליי; עם חמשה ילדים - 73.75 ליי, ועכשיו זה 368 ליי; עם ששה ילדים - 88.75 ליי, ועכשיו זה 474 ליי; עם שבעה ילדים - 105 ליי, ועכשיו זה 573 ליי; שמונה ילדים - 122 ליי, ועכשיו זה 672 ליי; תשעה ילדים - 148 ליי, ועכשיו זה 771 ליי; עם עשרה ילדים - 157 ליי, ועכשיו זה 870 ליי.

שר האוצר פ. ספיר:

האחוז מהשכר הממוצע: ילד אחד - 1.8%,
 עכשיו זה עלה ל-3.7%; שני ילדים - 4.3%, עכשיו זה 7.5%; ארבעה ילדים -
 בשנת 1970 היה 8.6%, ועכשיו זה 21.1%; ששה ילדים - 12.8%, ועכשיו
 זה 38.6%; שמונה ילדים - 17.7%, ועכשיו זה 54.7%; עשרה ילדים -
 היה 22.7%, ועכשיו זה 70.8%.

ועתה לגבי קצבות זיקנה ב-1.2.74 לעומת
 1.4.70: נפש אחת - הקצבה גדלה מ-113 ל-272 ל"י; שתי נפשות -
 מ-175 ל-425 ל"י; שלוש נפשות - מ-219 ל-534 ל"י; ארבע נפשות -
 מ-256 ל-635 ל"י.

קצבת הזיקנה כאחוז מהשכר הממוצע - ושוב,
 לעומת 1.4.70: נפש אחת - מ-16% ל-22%; שתי נפשות - מ-25% ל-34% אחוז;
 שלוש נפשות - מ-31% ל-43.5%; ארבע נפשות - מ-37% ל-51 אחוז. זה
 לפי שכר ממוצע של 1229 ל"י לחודשים פברואר-מרץ 1974, כולל 3.3% השפעת
 חוספת יוקר של חודש פברואר.

מה יהיה? - אנחנו רוצים שב-1974 נמשיך
 את רמת השכר הקבועה. אם יהיו כאלה שייעשו כסף, לא נדע מהם, משום
 שאנחנו לא מעמידים על יד כל אחד שוטר.

לדוגמה: אדם שמחזיק נכס במשך 18 שנה, לא
 יצטרך לשלם ולא כלום לממשלה. אבל לעיריה יצטרך לשלם משהו. לנו, לא
 כלום. העיריות באות אלינו בטענות. אני רוצה להיות סוציאליסט עוד
 יותר גדול. אבל עכשיו מחקנים את החוק, וזה לא יהיה 18 שנה, אלא עד
 33 שנה. כמובן, הדרגתית. התיקון הזה יובא הנה.

העיריות טוענות שיש להן גרעון בתקציב
 החינוך בסכום של 467 מיליון ל"י. אנחנו קבענו לכך ועדה. הממשלה
 תשחרר אותן בחלק. הוא הדין לגבי בריאות. (ש. ארליך: בתי החולים
 החזיקו את העיריות).

אנחנו מציעים 14 מיליון ל"י עבור כיסוי
 הגרעון. אנחנו ניתן להם. יש בתי ספר יסודיים ותיכונים. אנחנו
 נוסיף להם. כמו כן אנחנו רוצים להגדיל להם את מס השבח ב-33%.

יש פיתוח בצריכה הפרטית; אי הגדלת סובסידיות;
 העלאת מסי עקיפים; יקור הדלק. אנחנו נעשה הכל שאנשים בעלי הכנסה
 נמוכה לא ייפגעו. אנחנו מעריכים שרמת החיים צריכה לקטון ב-4%.

לגבי השקעות: יש דיבורים שונים.
 באפריל 1975 יבוטלו כל החוקים של ההשקעות. את ההפסד של הוצאות
 המלחמה אנחנו צריכים לשלם, גם אם נחזור ל-5 מיליארד פלוס.

נערמייים קשיים שהולכים וגדלים בייצוא.
 20=10 פעמים הובטח לנו ע"י השוק. זה היה צריך להיות, כאמור,
 ב-31 בדצמבר, ועכשיו באו הצרפתים עוד פעם; האנגלים - אינני יודע.
 היחידים שבמשך כל הזמן, ועד היום, אשר רצו לסיים את העניין, הם
 הגרמנים. זה שנים רבות שאני לא נסעתי לגרמניה. הייתי נפגש אתם
 אין שהוא. עכשיו הכניסו אותנו עם מגרב וספרד. וזה הולך ומסתבך.
 עכשיו ירדו מחירים. עכשיו אין יותר עליה כזו, ואת התוצר הלאומי
 קונים פחות.

למרות כל זה, אנחנו מעריכים שהייצוא
 יסתכם ב-3.3 מיליארד דולר - גידול של 18%. יש כבר חשבון של שנה זו.
 דומני שב-1973, ייצוא בלי השטחים היה 1.6 מיליארד. עם השטחים -
 2.7 מיליארד. הסכום מדבר בעד עצמו.

ייבוא דלק, בסחון עקיף, שירותים -
 6.5 מיליארד דולר. בסחון בלבד מסתכם ב-2 מיליארד; דלק - 500 מיליון ל"י
 והיתר - בשביל לאכול וצריכה פרטית, אוטומובילים. השר פרס אומר כי
 במקום לקבוע את תל-אביב תחת רכב, הוא רוצה לקבור את הרכב תחת תל-אביב.

כבישים: הכבישים מוארים בנורות רבים.
 בין תל-אביב לנתניה, וזה מסתכם ב-6.5 מיליארד דולר.

המגבית היהודית ב-1974 הסתכמה בפחות מ-5%. התקציב שלנו אומר: "בונדס" - 5%. אני יכול לסכם ולהגיד שכל שנה אנחנו אומרים "מי יודע מה יקרה תוך השנה". מה יקרה? ומה קרה במחירי הדירות? הם אפילו ב-46%. עלו מחירי הדירות לצרכן ב-26%. המדד - 7%. שלמנו תוספת יוקר של 15.3% ביולי 1973 היה 12.3%. עכשיו אמרנו - 6%. זה כדור שלג שמסתובב ומתגלגל.

האמת היא, שלא דברנו עם ההסתדרות.
 (ש. ארליך: מושביץ למד ממשל). כאשר התחיל העניין של המחירים שראינו אותו כקטסטרופה, טיפלנו בזה. טיפלו בזה 3 שרים, ביניהם שר שמכיר את החלק החקלאי. הוא בעל נסיון, חכם, ותיק. הוא אומר כל הזמן "אל תאספו חומר נפץ. תנו אותו במנות. כשעולים מחירים, תחלקו אותם".

בכל הכנות אני אומר, כי היינו יכולים להגיע למצב שלא היה לנו מה לאכול. לפני שדברנו עם מישהו, הייתה לנו ועדת גבתי. דברנו עם אנשי ההסתדרות, וקיימנו אתם 5-6 ישיבות. אם מישהו מדבר, אז זה נקרא להסכים? אני לא יכול להגיד את זה. אכן רמזנו למושביץ, אבל אז הוא היה לפני נסיעה. והיה אחר כך מישהו שהופיע ברדיו. בישיבה האחרונה שהיתה לנו, אמרה ההסתדרות שהיא מנתקת. ואז הצענו להסתדרות, כי כשזה יגיע לארגון יציג אז נהיה מוכנים להכניס אותם בסוד. אך הם אמרו "לא". וכך הובא הדבר ביום א', בשעה 1 לפנות בוקר, לממשלה. אם מותר להלשין על איש אחד מוועדת הכספים, הרי שגם הוא היה בסוד עניין זה.

אמרתי באחת הישיבות, שאני אציע דבר שכל כלכלן יקום נגד זה - שישלמו את הצמצום מהחודש הראשון, ואז כל חברי הוועדה המרכזת, עם המומחים שלה, הביטו ושאלו מה אני אומר. אמרתי, כי מר מושביץ משלם את תוספת היוקר, וההסתדרות עם מושביץ ועם התעשיינים באים אל הממשלה. ועוד אמרתי, כי מושביץ נמצא בחו"ל, ולמה לכם להלחם וליפול כזבובים? תשלמו את תוספת היוקר.

על עניין הסובסידיות דברנו לפני הבחירות. יחכן שלמושביץ נוח לומר כי הוא לא ידע. האמת היא, כי אני עשיתי שגיאה. הייתי צריך להגיד "מה אתם אומרים?" אז היו אומרים 6%, ואז אני הייתי אומר 4%. אבל אני לא הייתי חכם, ואמרתי 4%. אני מודה כי הפעם עשיתי שגיאה. קודם ישבתי עם הפקידים, ואחר כך עם ראש האגף, ואחר כך עם ראש הממשלה. אמרתי, "אם אתה רוצה לגמור אתי, אז חסכים, ואז אגיד את הסכום. אולם, כאמור, עשיתי הפעם שגיאה. קראתי ב"דבר" שהאריכו את ההסכמים עם ספיר". זהו העניין עם מושביץ. אני מייעץ שישלם את ה-6%. אני לא באמצע.

ברשות היושב ראש, יש פה חומר, ואני רוצה לסכם אותו: אף פעם לא יודעים מה יקרה במשך השנה. אחר כך בא ח"כ בדר, וגם ח"כ ארליך, ואומרים "תקציב נוסף", ואז זה 7%.

כשבא יום הכיפורים באמצע, אז התקציב הנוסף הוא לא 7%, אלא 66%. הפעם זה הרבה יותר מעורפל, כי העניין מעורפל בעולם --- (ש. ארליך: אני מציע שתקרא לזה תקציב חלקי)

אני קורא לזה, לא פחות יציב כפי שהיה בשנה שעברה ולפני שנתיים. יש לי נסיון של 26 שנים, ואני אומר כי גמרו את הגרעונות שהצטברו במשך 4 השנים האחרונות, וזה כיסה את הגרעון עם הרזרבה, כי הגרעונות שהיו גדולים, יחסית לא רציניים, התכסו במשך הזמן.

כבר קראתי שני מאזנים של שני בנקים מהשלישיה הגדולה. הון כמה שהבנק מרוויח, או ממה שמרוויח "פר-ריסק". הבנק השלישי שילם 90 מיליון ל"מ מס הכנסה.

אני רוצה לקרוא את המאזן של בנק לאומי.
 אני מכיר קצת. החברות. שלחתי כבר לדרוש מהן מקדמות. ח"כ בדר
 נחן רשימה לח"כ בגין על הפסדים שיש לחברות. אמרתי "מקדמה", כמו
 אצל אחר. חברת פוספטיים היה לה חומר שהכביד עליה בחצר, והיא
 התחננה שיקחו אותו בחינם. היא צברה במשך 25 שנה הפסדים. מכל
 מקום, עם גיזום, בלי גיזום - מוכן לקבל כסף.

בוועדה יכולות לעלות מחשבות, יכולות
 להיות גם דמונסטרציות. שיוצעו הצעות. למה לא? סתם? אצלנו
 עשיר נחשב מי שיש לו הון. שירשמו לו את הדירה כפי ששווה. אנחנו
 מאמינים במס הכנסה, אנחנו רוצים להוריד את דרגת העיוותים.

חסכונות, זה אותו דבר. אנחנו מכניסים
 את מה שמקבלים כפי שמודיעים לנו מהמגבית בארצות הברית. זה מכסה
 חלק של הוצאות הנשק. מגרמניה, מאמריקה - אין עוד עודפי מזון.
 זהו הרקע. היתר, אינני יודע. מי
 שיודע - שירשם בהיסטוריה שהוא ידע.

אני מציע שבזה ניסיים היום. ביום ב'
 אנחנו נדון בזה.

היו"ר י. קרגמן:

יוצא שגידול האוכלוסיה הוא של 3.5% ---

ע. אמוראי:

שר האוצר פ. ספיר: אחוז הפסיקים של היהודים, לא גדל.
 היום זה כבר 36.3% לא יורדים. (א. מלמד:
 מדוע להטיל מס הכנסה על הממ"י?) זה יובא לאישור.

ב-1971 שיעור הגידול של היהודים היה 2.9%.
 לא יהודים - 4.2%; ב-1972 יהודים 3.3%. לא יהודים 4%; ב-1973 -
 ירדו היהודים ל-3.1% במקום 3.3%.
 עם השטחים, לא יהודים היו בשנת 1972 36%;
 ב-1973 - 36.1%. לסוף 1975 זה יהיה 37 ופטיק אחוזים.

א. אפרת: לגבי חשע קבוצות ההכנסה - מ-6000 עד
 30 אלף ליי - האם הכוונה היא למשפחות?

ב- האם הכוונה היא להכנסה מכל מקור,
 כולל ביטוח לאומי וכל מה שנכנס למשפחה? האם הכוונה לברוטו? האם
 זו הכנסה למשפחה?

שר האוצר פ. ספיר: יש לי חומר, ואני ספרתי מה שיש לי.
 אמרתי שאני לא חייב להגיד שיש אנשים
 שלא מכל הכנסה הם משלמים מס הכנסה. לי אין שום דבר נגד בעלי הכנסה
 נמוכה. כל אלה שמכרסמים במשק הם לא בקבוצות הקטנות.

בכל זאת אנחנו עושים משהו כל שנה. במידה
 שזה קנה מידה, אז אנחנו אומרים איך זה מתחלק בין מסים ישירים ובלתי
 ישירים. אנחנו נביא את ענייני מס הכנסה. אנחנו ניחן לך אינפורמציה
 לגבי מה שמשלם מסים העשירון הגבוה, ומה משלמים שלושה עשירונים האחרים.
 אנחנו יכולים להביא את זה לאתר אישור הממשלה. זה נקרא מחשבות של
 האוצר.

שר האוצר פ. ספיר:

זאת ועוד: אנחנו הוצאנו ב-1972 50 אלף משלמי מס. עכשיו יוצאים עוד 20 אלף משלמי מס. אנחנו מציעים להגדיל את הרצפה. שזה ילך כך לאורך כל האורך, ולהקטין את התקרה.

צ. גרשוני: בקשר לבנייה: אני מבין מדברי השר שחושבים לעודד את הבנייה החדשה, ומהר. האם יש קריטריונים לגבי הבנייה? האם אלה הם המלצות? האם יש אמצעים לכך?

שר האוצר פ. ספיר: אתה מסבך אותי, ואינני רוצה בזה. אני רוצה לשמור על הקיים.

י.ש. פלומין: אדוני השר, דברת הגדלה מ-18 ל-33 שנים - האם זה במסגרת מס שבה מקרקעים?

שר האוצר פ. ספיר: איפה שזה 18 שנה, אנחנו מציעים שיהיה 33 שנה.

פה מעיר לי ח"כ אמוראי, וגם ראיתי את זה רק הבוקר, וזה מעודד אותי - שכאשר הוגש דו"ח אמצעי החסלום שאני טרם ראיתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עשתה מעשה שלא היה לו תקדים במדינת ישראל. כאשר הוא הוגש ביוני, אז הם לקחו תאריך של לא סוף חודש, וזה כדי להשאיר משהו, כי אז היה צריך להכנס לא 15% אלא 17%. פרסמו דו"ח, ואמרו שזה מונח על השולחן. אפילו בסוף אוקטובר זה היה 15.1%. מישו צריך להסביר כי בסוף ינואר זה עמד על 15.7%. על כל פנים זה מראה שהספיגה פועלת.

אני מבקש לרשום בפרוטוקול, שכאשר דנים על 15.1%, אז לשם מה היה צריך להוציא דו"ח? זו הגדלת מסי בלתי ישירים, אי הגדלת סובסידיות וכו". עובדה היא שמכילים דו"ח לסוף ינואר. זה עוד לא סופי, ובודאי יורידו עוד כמה פסיקים. (ע. פינרמן: האם יש עוד ספיגה של כמה מליונים?) אמרתי שב-1974 - ולזה היחה מכוונת כל הרצאתי - אני מייעץ לא להיות מושפעים מזה. יתחילו לשלם תוספת יוקר. הנה, 200 אלף עובדי שירותים כבר מאיימים עלינו; 50 אלף מורים, ואחיות ועוד - קרי: עוד שטר. תתפלל בוקר בוקר "אלהים נצור לשוני, ברוך יום יום".

ש. ארליך: יש לי הרבה שאלות לאור הסקירה. אבל שאלה אחת בעיני דחופה: אני שומע תלונות רבות מעצמאים שמשתחררים מהצבא. אחד מהם דיבר אתי על כך. העשו משהו בענין זה.

שר האוצר פ. ספיר: כלפי הכנסת אני הוא שממונה על בצוע החוק, אני רוצה לקבוע, שלגבי כל האנשים האלה הדבר הזה מרגיז ומכאיב. יש עצמאיים, יש בעלי מלאכה, יש סוחרים ועירים ועוד, שהם בדרך כלל בבחינת "בשביל לתת חלב, זה תיש; ומת - זה עז". אלה הם אנשים שלא שלמו מס הכנסה. הם לא שלמו גם לביטוח לאומי. אמח הם לא שלמו. יש כאלה מהם שאין להם אפילו תיקים במס הכנסה. כאשר המצב הגיע לכך שהם משרתים בצה"ל, אז הם מקבלים שכר.

במדינה הגונה עושים כך, שפותחים תיקים ומגיישים לבית המשפט. אמרתי לאנשי מס הכנסה, שאחם אני נאבק שבוע-שבוע, לא לעשות דבר. הדבר הזה מחבטא בכ-20 אלף משפחות (ש. ארליך: לא כולם

שר האוצר פ. ספיר:

מסוג זה) בודאי שיש ביניהם הגונים. מכל מקום, המדובר הוא בעשרות אלפי משפחות. העמדנו להם אמצעים. למעשה, אנחנו אבדנו את חוש הפרופורציה לכסף. המיליארדים של הוצאות המלחמה מסנוורים את עינינו. אנחנו רוצים שהוק חיליים משוחררים יבוצע בכחבו וכלשונו וכרוחו.

ש. לורנץ: האם יש מחשבה להגביל את הייבוא בדברי מותרות?

שר האוצר פ. ספיר: יש שתי אסכולות של חשיפה בהגבלת ייבוא. פעם קראו לזה "שוק שחור". ייבוא ללא שלום, זה היה הייבוא הכי מבייש. שר המסחר והתעשייה הוריד שוב אחוזים. יש לי חוברת שהוצאנו על עניני חשיפה, והכל מאוזן. אני יכול להיות בפחות חשיפה. בלי נעליים איטלקיות. מדינה שצריכה ל"שנורר" אצל יהודי אמריקה מייבאת נעליים איטלקיות? ישראלים נכנסים ל"מרקס וספנסר" - בשבת פתוח שם - ונותנים להם "מד-אין-אישראל".

ש. לורנץ: לרגל המצב שהיה בארץ במשך 5 חדשים, לא היו התחלות בנייה, או שהיו אפסיות, וזה ברור שזה יגרום להעלאה. האם יש מחשבה בענין זה?

שר האוצר פ. ספיר: ראש הממשלה הקימה מועצה כלכלית מייצעת לשעת חירום. היו כבר 6 ישיבות, ויש גם ועדות משנה. הדו"ח הראשון נמסר ע"י דוד שטרן - אחיו של "יאיר". והוא - כיו"ר הוועדה - התחייב להביא לנו בשבוע הבא משהו בענין זה. האמת היא, כי אני מודאג למסור סקירה ממצה על המצב. לדעתי, אם לא נטפל מיד, ולא נאחוז באמצעים הדרושים אז נגיע למצב קשה.

בענין רכב: יש לנו כבר בארץ 1330 כלי רכב, והיתר יגיע עד סוף אפריל. זהו מספר עצום של כלי רכב. קראתי בעתון שהם כבר בים, בדרך אלינו.

באשר לעובדים: היו לנו 68 אלף עובדים לפני המלחמה, והיום יש יותר מ-40 אלף. חוזרים לאט לאט. בחודש הבא, או בעוד חודשיים, יאמרו לכם כי מניעים את המפעל השלישי של מלט בתפוקה של 6000 טון. אם אין למישהו האינטרסים שיעלה מחיר הדירות, זאת אינני יכול להגיד לכם. על כל פנים, צריך טיפול נמרץ בענין זה. אמרתי לקבלנים שיקחו את הענין ליד.

היו"ר י. קרגמן: תודה רבה. הישיבה נעולה.